

Obrtniški Glasnik

Glasilo Zavoda za pospeševanje obrti Zbornice za TOI v Ljubljani

Naročnina znaša za vse leto 25 Din, za pol leta 13 Din, za četrt leta 7 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. — Inserati po dogovoru. — Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica (Zbornica za TOI).

III. leto.

Ljubljana, dne 7. januarja 1932.

Štev. 1.

V Novo leto!

Naše dosedanje obrtniško glasilo stopa v novo leto v novi obliki. Ime samo že jasno pove, da bo ta list glasnik našega obrtništva, da bo zastopal in branil interese obrtniškega stanu.

V tej borbi za pravice našega obrtništva pa bo vršil naš list kot glasilo Zavoda za pospeševanje obrti Zbornice TOI tudi velevažno nalogo, da s strokovnimi članki, slikami in risbami deluje za tehniško izpopolnitev in izboljšanje kvalitete obrtniškega dela. Dobro se zavedamo, v kako težki krizi se nahaja danes naš obrtnik in kako težka konkurenčna borba ga še čaka. To borbo bo prestal tem uspešneje, ako ga usposobimo, da bo glede kakovosti svojega dela in izdelka na višini, ako ga v ta namen seznanjamo z novimi, modernimi delovnimi metodami in tehničnimi iznajdbami, s kvaliteto, lastnostmi in vrstami delovnih pripomočkov in sirovin, ako ga opozarjamo na načela racionalizacije in ekonomije v obratovanju poedinih obrtniških strokov itd.

Velike važnosti bo tudi delo našega glasila, da se uvede v obrtovanje našega obrtnika več trgovskega in spekulativnega duha. Naš obrtnik ne sme biti samo prvovrsten izdelovalec, temveč mora znati prav gospodariti, dobro kupiti in dobro prodati. Potem šele bo imelo njegovo delo in trud tudi ugoden gospodarski uspeh. V ta namen bomo dobili priobčevali razne članke, ki naj pouče obrtnika o pravilnem trgovanju, vodstvu njegovih poslov, v kalkulaciji in knjigovodstvu, o cenah sirovin, orodja in strojev, o cenah izdelkov poedinih strokov, o carinah in carinskih predpisih, o železniških tarifah, o kreditnih vprašanjih, produktivnem in kreditnem drugarstvu, o razpisih raznih del, državnih in samoupravnih licitacij ter o trgovskih zvezah, ki naj obrtništvu pomorejo do boljših naročil in zaposlitve.

Nujno potrebna je našemu obrtništvu splošna gospodarska izobrazba. Tu nas čaka obsežno publicistično delo in razpravljanje ter pouk obrtništva o davčnih prometnih in socialnopolitičnih vprašanjih, o zavarovanju obrtnika za slučaj bolezni, nezgod, onemoglosti in

smrti, o gospodarstvu države, banovinskih in občinskih samouprav ter o gospodarski zakonodaji.

Obrtniške organizacije bodo imele v našem listu zvestega pobornika. Imele bodo v njem za svoje službene objave poseben oddelek, da bodo mogle informirati svoje člane in javnost v svojem delokrogu, opozarjati jih na svoje prireditve in ukrepe ter jim dajati potrebna pojasnila in navodila.

O vprašanju zbornice smo si na čistem in je naša pot jasna. Zastopamo načelo, da potrebe in razmere gospodarstva naše pokrajine zahtevajo, da ima obrt, trgovina in industrija močno in ugledno zastopstvo v skupni zbornici. Kadar odločajo predstavniki vseh treh gospodarskih panog v skupnih sejah o važnih stvareh, ki se tičejo celokupnega gospodarstva (davki, carine, promet, zunanja trgovina, socialno-politična vprašanja itd.), mora biti zajamčena obrtniku popolna enakopravnost z drugimi panogami. V stvareh, ki se tičejo samo obrtništva, pa naj odloča avtonomni obrtni odsek v svojih sejah popolnoma samostojno in neodvisno od trgovskega in industrijskega odseka. Zato bo naš list zastopal sistem skupne zbornice za trgovino, obrt in industrijo z avtonomnim obrtnim odsekom, v katerem so samo pripadniki obrtnega stanu.

Naš list se hoče držati načela: »Iz obrtništva za obrtništvo!« Saj ga izdaje zavod, katerega uprava obstoji iz 16 članov obrtnega, 2 članov trgovskega in 2 članov industrijskega odseka, zbornica je torej z ozirom na štirikrat večje število članov in obrtnikov popolnoma v rokah obrtništva. Zato vabimo obrtnike-strokovnjake, da pišejo v list o strokovnih obrtniških vprašanjih, osebno o stvareh, ki so važne za praktično življenje in delo obrtnika. Čim bolj bo pisal v list obrtnik-praktik in strokovnjak, tem zanesljiveje in uspešneje bo list vršil svojo glavno nalogo. Dolžnost zavednega in strokovno naprednega obrtništva pa je, da naše delo podpre s tem, da list čita in naroča.

Uredništvo.

Engelbert Franchetti, podpredsednik Zbornice za TOI in načelnik obrtnega odseka:

Kaj nas čaka?

Novi obrtni zakon, ki stopi v veljavo z marcem t. l., predvideva kolektivizacijo zadrug. Prvotno je bilo tolmačenje tega precej deljeno, ker je nastajala bojazen, da se bodo morale vse sedaj obstoječe strokovne zadruge postaviti na kolektivno bazo, kar pa ne odgovarja na kolektivnem g. ministra trgovine in industrije, ki je podal izjavo, da so kot kolektivne zadruge predvidene le tam, kjer strokovne zadruge ne obstoje, ali pa da bi se kasneje izkazalo, da obstoj v strokovni obliki vsled premalega števila članov ni mogoč za uspešen razvoj. Uverjeni smo, da bo obrtna praksa enako interpretirala zakon. Zadruge so na naše prigovarjanje zaprosile Zbornico za TOI kakor tudi bansko upravo — mislimo pri tem na strokovne — da ostanejo z uveljavljenjem novega zakona neokrnjene. Zakon predvideva ustanovitev prisilnih združenj, kar bi po našem tolmačenju bilo isto kakor zadruge. Pač pa so po novem zakonu določeni delokrogi teh združb (udruženj) tako, da jim odpadejo nekatere dosedanje pravice, nasprotno pa jim pripadejo nove. Vse delovanje teh bodočih združb bo bolj evidentnega, administrativnega in informativnega značaja. Za ustanovitev združbe

imenuje zbornica pripravljalni odbor izmed pripadnikov dotičnih skupin obrtov, za katere se naj ustanovi združba. Ta odbor pozove ob nadzorstvu Zbornice in po njenih navodilih vse imetnike obrtov dotičnega področja na ustanovno skupščino. Združba bo imela kot organe: upravo, nadzorni odbor, skupščino in odbore. Vse te združbe smejo za poedine stroke, ki so v njih zastopane, osnavljati po potrebi posebne odbore ali odseke. Ti odbori ali odseki razpravljajo o vprašanjih, ki se jim poverijo s pravili ali v poedinih primerih. Prisilne združbe nosijo naslov: Združba rokodelcev za srez, odnosno mesto. Če je dvomljivo, v katero združbo spada kaka vrsta obrta, odloča to zbornica. Vse te združbe pa bodo po novem zakonu organizirane v Okrožnem odboru rokodelskih združb in se področje teh odborov odredi po geografskem položaju, gospodarske važnosti in poedinih gospodarskih središčih banovinskega področja. Zakon določa, da morajo vse združbe na področju Okrožnega odbora pristopiti k Okrožnemu odboru kot člani. Ustanovitev teh okrožnih odborov odobri zbornica, minister za trgovino in industrijo pa predpiše po zaslišanju zbornice obrazec za pravila okrožnih od-

borov. Ti okrožni odbori bodo nekak posredovalni organ med udruženji in med zbornico, katere delokrog in oblastvena pravica se s tem razširja. Razne Zveze obrtnih zadrug, ki še obstojajo, prenehajo formalno z marcem t. l. Vprašanje je, če ima ustanovitev novih zvez po društvenem zakonu pomen, ker bo prešla naloga sedanjih Zvez na Okrožne odbore. Za deželo je pozdraviti kolektivne zadruge, ker je le na kolektivni bazi mogoče držati obrtniško skupnost in enotnost sklepov, dočim bi nikakor ne bilo priporočljivo, če bi se

Josip Rebek.

Naš gospodarski solidarizem

V poslednji dobi se mnogokrat čuje o obrtniški samostojnosti in to me je dovedlo do tega, da se hočem s temi vrsticami poglobiti nekoliko v pojem te velepomembne besede, ki pa žal pri nekaterih služi le v gole demagoške namene.

Ustroj države sloni na družabnem redu, ki se lahko imenuje tudi postava ali zakon. Ker se pa državljani sestavljajo iz posameznih stanov ali razredov, vidimo, da morajo biti določila družabnega reda pojmovana in sestavljena tako, da ima vsak stan zagotovljeno svoje pravo.

Nas zanima pred vsem velika skupina, ki združuje v sebi naše narodno gospodarstvo in ki se nam le vidi, da je nekako samostojna. So to poljedelci, obrtniki, trgovci in industrijalci. Ker se poljedelci bavijo izključno z obdelavo zemlje in gospodarijo s pridelki, ki si jih pridelajo iz polja, delimo našo privredo v dve skupini, katero prvo tvorijo poljedelci, a drugo obrtniki, trgovci in industrijalci. Tako nas je že naravni zakon sam združil v eno skupno fronto, ki ima v velikem mnogo skupnih težnjah in stremiljenj. Samo ob sebi je pa tudi umevno, da ima obrtnik, trgovec in industrijalec svoje zasebne zahteve in skuša si jih vsak po svoje uveljaviti in izvesti. V ta namen imamo ustvarjene stanovske organizacije. Čim jačja in složna je zavest teh organizacij tem več veljave in uspehov pridobi stan sam na sebi in to bi morala biti v bistvu šele prav imenovana: obrtniška samostojnost. Moč stanovske organizacije je samostojnost stanu. S tem pa še ni rečeno, da je zato potrebna razredna borba in ločitev glavnih faktorjev kot tvorcev gospodarske skupnosti. Dejstvo je, da nam je potreben obrtnik kot rokodellec. S svojimi izdelki posega v vse sloje. On tudi vzgaja naraščaj in industrijo, katera radi mehanizacije svojega ustroja mora pridobivati usposobljeno delavstvo za osvežitev svojega obrata. In trgovec veže po svojem poklicu oba, ko razpečava produkte obrtniku in industrijcu. Pa naj propade industrija ali trgovina, prizadet je obrtnik, ki je kljub svoji malenkosti še najbolj odporen napram vsem gospodarskim pretresljam. Zametovati ne smemo okolnosti, da

hotela izvršiti kolektivizacija v večjih mestih kot v Ljubljani in Mariboru. V tem slednjem primeru so naše strokovne zadruge toliko močne, da s svojim številom jamčijo za uspešen razvoj in delo, dočim bi bile v kolektivni zadrugi v marsičem prikrajšane. Zato je na vsak način splošno, da ostanejo zadruge v mesnih neokrnjene na svoji bitni strokovni osnovi. Strokovne zadruge, ki bi ne obsegale prevelikega okoliša, pa so tudi na deželi jako dobre, ako je z zadostnim številom članov zagotovljeno njihovo uspešno delovanje.

so skupna vsem tem panogam tudi vprašanja davčne obremenitve, socialnih dajatev, carinskih določil, tarifnih predpisov itd. Vse to nas življensko veže in le gospodarska skupnost je v stanu uspešno pomagati.

Ko se je sestavljal osnutek novega obrtnega zakona, smo stali vedno na tem in tudi vsa naša stanovska zborovanja so soglašala, da ustvarjamo potom naših strokovnih organizacij močno in odorno stanovsko organizacijo in potom te združujemo gospodarsko fronto posameznih pokrajin. Že tedaj smo se dobro zavedali, da sami ne bi pomenili več kot nič v borbi za svoj gospodarski obstoj. Našemu stanovskemu razmahu so življensko potrebne organizacije posameznih strokov. Za lokalne razmere pa nam služijo obrtniška društva, katerih prvih briga naj bi bila podvig stanovske zavesti obrtništva v njih okolišu ter gospodarske prilike občine, v katerih žive in pri katerih sodelovanju ne bi smelo manjkati zastopstva obrtnikov.

Te dve osnovni bazi bi privedli obrtništvo s svojimi organizatoričnimi edincami v močno stanovsko organizacijo, ki bi vodila nas v pravcu prave naše samostojnosti. V tej organizaciji, ki jo s svojo zavednostjo prav lahko ustvarimo in podkrepimo s svojim složnim delom, nam že novi zakon zagotovi popolno in neodvisno samostojnost. Sami bomo svoji gospodarji, če le hočemo delati za svojo skupnost.

Gospodarsko življenje pa zahteva od nas še več. Kakor sem že omenil, nas gospodarska skupnost tesno veže tako s trgovcem, kakor z industrijcem. Ta skupnost se je izražala do sedaj v našem gospodarskem predstavništvu ali parlamentu, ki ga imenujemo Zbornica za trgovino, obrt in industrijo. Po svojih osrednjih obrtnih organizacijah imamo ves svoj vpliv na delu te institucije in popolna avtonomija odsekov v njej, nam jamči za uspešno delo. Glavno je, da se v tem nahajajo možje dela. S tem imamo zagotovljeno našo zaščito in tudi zajamčene uspehe. Zato je dolžnost nas vseh, ki se zavedamo važnosti gospodarske skupnosti, da se postavimo odločno v bran proti poskusom razbitja institucije, ki nam jamči svojo moč v gospodarskem solidarizmu.

Zahteva po skupnih zbornicah zmaga na vsej črti!

Opozorili smo že ponovno, da je naše obrtništvo zrelo, da po preudarku in ko sliši obe plati zvona, pravilno odloči, kateri sistem zbornic je za njega pravi. Po prvih hrupnih debatah, pomešanih z demagoškimi gesli in agitacijo z naravnost neverjetnimi in nelojalnimi sredstvi, katerih so se posluževali nekateri poborniki ločenih zbornic, se je ozračje vendarle že začelo čistiti.

Pričela so se zborovanja obrtnih zadrug, ki so po določilih zakona edine pristojne, da o stvari odločajo. Mi smo vedeli že preje, da je vse trezno misleče obrtništvo na strani skupnih zbornic. To seveda pod pogojem, da se mu jamči v obrtnem odseku avtonomija pri odločanju o vseh važnih obrtniških stvareh, pri skupnih gospodarskih vprašanjih pa popolna enakopravnost s trgovskim in

industrijskim odsekom s pravico, da se morebitno oddvojeno mnenje obrtništva istočasno predloži na merodajna mesta. Osebnosti in razni spori povsem privatnega značaja so zakrivali nasprotstva, ki so končno našla izraza v tem, da so se mnogi opredelili za eno ali drugo vrsto zbornic po simpatijah ali antipatijah do gotove osebe. Osebito podeželsko obrtništvo je bilo v stvari precej nepoučeno, odnosno se je pustilo vplivati po nekontrolirani agitaciji poedincev in pisavi n hujškanju v strokovnem časopisu iz Ljubljane in drugih krajev države.

Vedno se je poudarjalo, da se bo pravo pokazalo takrat, ko slišijo mase obrtništva objektivna pojasnila o tem, kakšna je ena ali druga vrsta zbornic in kakšno je delo skupne in ločene zbornice. Na prvih izrednih in rednih občinskih zborih o božičnih praznikih n po novem letu so govorili zastopniki skupnih in ločenih zbornic. In kaj smo doživeli?

Vsi dosedanja zbori so se enodušno ali vsaj z ogromno večino izrekli za skupne zbornice.

Soglasen je bil sklep za skupne zbornice na zboru belokrajanskega obrtništva v Metliki, posavskih mlinarjev in žagarjev v Globokem pri Brežicah in mlinarjev in žagarjev v Slovenski Bistrici, obrtništva savinjske doline na zboru v Gomilskem in Mozirju, Gorenjsko obrtništvo je z ogromno večino zavzelo stališče za skupne zbornice na Bledu, vzhodnoštajerski obrtniki enako na zboru v Rogški Slatini. Tu moramo pripomniti, da je ravno v nekaterih od navedenih krajev agitacija za ločene zbornice delala že dolgo z vso silo in da so med temi organizacijami take, ka-

terih predstavniki (Bled, Rogška Slatina) so doslej na zborih zavzemali v imenu zadruge stališče za skupne zbornice. Ravnali so proti volji in mnenju onih, katere so predstavljali! Takih primerov bo še več.

Vidimo torej, da je začelo izpregledovati pri nas tudi ono obrtništvo, ki je bilo z nelojalno agitacijo tega skupnega gospodarskega predstavništva, ki je tako postrtovalno delalo za dobrobit obrtništva in ki nam je v teh težkih časih še posebno potrebno. Upamo, da bodo tem organizacijam sledile še ostale, ki bodo razpravljale in sklepale o skupnih ali ločenih zbornicah.

Kakor pri nas, tako je tudi drugod v državi. Za skupne zbornice se izjavlja tudi obrtništvo v Srbiji sami in Črni gori (komora v Skoplju in v Podgorici). Enako tudi dalmatinsko obrtništvo, obrtništvo v Hrvatskem Primorju, ki obsega sklepe nekaterih zagrebških gospodov, ki so šli preko mnenja podeželskega obrtništva. Tudi v Vojvodini se je zasukalo. Tamošnje obrtništvo je naenkrat zaznalo, da se ga hoče priključiti zbornici v Beogradu. Tako bi mesto svoje ločene zbornice izgubilo še sedanje skupne svoje zbornice v Novem Sadu in Velikem Bečkereku in prišlo z dežja pod kap. Seveda je sedaj pokopana njegova simpatija za ločene zbornice, ker vidijo, kam bi jih to peljalo. Tudi osješko obrtništvo je razočarano, ker bo mesto svoje ločene zbornice dobilo priključitev k Zagrebu.

Ničeve so torej trditve, da je samo slovensko obrtništvo za ločene zbornice. Nasprotno, res je, da ima v svoji zahtevi po skupnih zbornicah krepko podporo v obrtništvu iz hrvatskih in srbskih pokrajin.

pozneje. Od tega odvisi tudi način izpeljave. V prvem slučaju se bo vsa instalacija izvršila v izolirnih cevih pod ometom z NGA in NL žico ali NGAW žico; pralnica pa v vsakem slučaju z NBU kabljem in vodotesno svetilko ter stikalom zunaj nje, kar vsekakor priporočamo, ali z jekleno oklopno cevjo dobro zalito z izolirno maso itd. V drugem slučaju pa kuhinja pod ometom, drugi prostori pa lahko s cevno žico.

Morda bo kdo vprašal, zakaj je potrebna taka instalacija v takem prostoru in zakaj takšna v onem. Vsak elektro-instalater mora, kar je tudi njegova dolžnost, takoj stranki pojasniti, da pri izbiri načina instalacije velja pravilo instalirati prostore z materijalom, ki odgovarja temperaturi v istih.

To velja predvsem za prostore kot pralnice, hlevi, kuhinje za živali, na dvoriščih ter prehodih. Materijal, ki se uporablja po tem načinu, pa ni samo dober kot izolacijsko sredstvo napram dotiku, ampak ima tudi visoko izolacijsko vrednost napram stiku z zemljo ali telesom. V naštetih prostorih, ki so vse preje kot suhi, igra radi tega tak material posebno vlogo napram dotiku s tokovodno žico po starem načinu, ki je zahteval že nebroj smrtnih žrtev. To hočem poudariti le radi tega, da naj se uporabljajo poleg pravih tokovodov tudi pravilne pripadajoče pritiskline.

Instalacije v stanovanjskih prostorih, kot že omenjeno, se izvršujejo v izolirnih cevih pod ali nad ometom v pešle-vih cevih ter s cevno žico (NRA), katera se pa uporablja danes le še za provizorične napeljave ali v sobah (kuhinje so izključene), ki so bile pred kratkim časom slikane in je zaenkrat škoda radi slikanja izvršiti instalacijo pod ometom. Instalacija z vrvico pa ni danes več dovoljena iz enostavnega razloga, ker ista v doglednem času preperi

in da je danes v rabi le vrtilni tok, pri katerem še mnogo preje vrvica odpove.

Izolacijska vrednost električne instalacije se pa ravna v isti vrsti po uporabi materiala odnosno njegove kakovosti, kar je velike važnosti; kajti če instalacija izkazuje premalo izolacijsko vrednost, je možnost, da se števec vrtilni s tem izkazuje konzumentu višjo porabo toka, ki gre zanj v izgubo.

Prav posebno zahtevo z ozirom na varnost človeškega življenja potom ponesrečenja z elektriko pa tvorijo prenosni električni porabljivci toka. Sem spadajo električne namizne svetilke, električni likalniki, kuhalniki, vžigalniki itd. Naštetih aparatov in drugi so bili že večkrat povod nesreči, pa najsi bo vsled brezbrčnosti ali pa premalo pazljivosti. Omeniti hočem le slučaj, da se je pri nas smrtno ponesrečil — ni še dolgo tega — pekovski pomočnik, ker je bila svetilka preveč enostavna in ne dobro izolirana dovodna žica. V pekarnicah najdemo še danes mnogo takih svetilk, ker se ne zmenijo mojstri nič za to in ker jim ni nič, akoravno vedo za smrtne slučaje in ako tudi vedo, da obstoje transformatorji specijelno za pekovske peči, ki pretvorijo tok v ono nižjo napetost, ki ni več nevarna za človeško življenje. S tem sem hotel samo poudariti, koliknega pomena je dobra instalacija in vsestranska pažnja na prenosne dele tokovodnih žic z ozirom na varnost življenja.

Končno naj omenim še to, naj vsakdo, ki opazi še tako malenkostno napako v električni instalaciji, pokliče takoj strokovnjaka, ne pa se zanašati na svoje znanje, kar je že večkrat povzročilo požar, posebno pri neveščih pravih hišnih varovalkah.

Elektrotehnik.

Rajko Ogrin upravnik Zanatske banke kraljevine Jugoslavije podružnice Ljubljana.

Nekaj o kreditu

Narodni gospodarji so označili kredit kot zaupanje, ki ga stavi nekdo v plačilno obljubo nekoga drugega, kakor tudi sposobnost nabaviti si vrednote proti taki obljubi. V ožjem pomenu besede pa definirajo kredit le kot prenos imovine, predvsem denarnih kapitalov proti obljubi povrnitve vrednote. Ti pojmi o kreditu so že kaj stari in izvirajo juridično že iz rimskega prava, ko je bila sedanja oblika kredita s posojevanjem denarja na zelo nizki stopnji. Šele po izoblikovanju kredita je dosegel gospodarski promet visoko stopnjo razvoja ter pomeni kredit za gospodarstvo skoro isti napredek kakor uvedba denarja kot zamenjalno in s tem plačilno sredstvo.

Ako bi ne bilo kredita, bi se moralo za produkcijo zbirati kapital toliko časa, da bi dosegel ono višino, ki je potrebna za pristop k produkciji, izgotovitve produkta in končno pridobitve odjemalca. Tak proces pa bi pomenil nakopičenje denarja in s tem neplodnost velikega dela narodnega premoženja. Ako vpoštevamo, da naš producent ni kapitalist, pridemo do zaključka, da bi bila produkcija brez kredita povsem nemogoča. To velja pa tembolj za našega obrtnika, ki se šele razvija in šele v zadnji dobi stopa v vrste modernega gospodarja in to hoče ali noče, sedanja doba za k temu primora, ako hoče obveljati in napredovati.

Pri najemanju kredita pa je treba brez-pogojno vpoštevati princip, da krediti niso namenjeni povzdigi konzuma temveč le povzdigi izdelave dobrin. Kredit se more smatrati kot veliko gospodarsko vrednost, vendar le v primeru vzdržne višine in pametne uporabe. Zato je tudi edino prav, da se kredit ne more izprostiti ali zahtevati — kredit mora biti zaslužen.

Marsikateremu našemu obrtniku so bila že izpodnešana tla, ker ni dovolj prevdaril kako daleč sme svoje podjetje obremeniti s tujimi sredstvi, ker pred najemom kre-

dita ni vpošteval točne kalkulacije o rentabilnosti nameranih investicij, kalkulacije produciranja in obsega trajnega konzuma izdelka. Je pa na drugi strani tudi dolžnost posojilodajalca, da temeljito ugotovi in presodi v kakšne svrhe bode vporabljen zahtevani kredit, kar je končno tudi v njegovem interesu. V današnjih težkih časih je to tembolj potrebno in je odsvetovati investicijske kredite in le zmerne kredite v čiste produkcijske svrhe je priporočati. Zaslužen kredit naj bode blagoslov ne pa nesreča.

Mnogokrat se ob raznih prilikah pri nas povdarja nujnost organizacije obrtniškega kredita, malo pa se je storilo za sistematičnost iste. Z ustanovitvijo Zanatske banke kraljevine Jugoslavije je našemu obrtništvu dana možnost in temelj za organizacijo svojega denarstva. S postopnim povečanjem mreže svojih podružnic, z organizacijo cenzurnih odborov na posameznih poslovnih področjih podružnic in končno s podpiranjem ustanavljanja obrtnih kreditnih zadrug vrši Zanatska banka sistematično organizacijo obrtniškega kredita. Za popolno organizacijo obrtniškega kredita pa je potrebno sodelovanje vsega obrtništva in obrtnih ustanov. To sodelovanje obrtništva bi v zadružništvu dobilo svojo polno vrednost. Skrajni čas je že, da tudi obrtništvo spozna velike prednosti združevanja gospodarskih sil na zadružni podlagi, ker le v samopomoči in medsebojnem podpiranju je mogoče napredek posameznika in s tem celote. V vsakem večjem kraju naj bi se osnovala obrtna kreditna zadruga, katere bi imele v Zanatski banki kraljevine Jugoslavije močno oporo, ker je njena statutarčna naloga, da podpira njih ustanavljanje in jih kreditira. Le na tak način bode mogoče organizirati ceneni obrtniški kredit in ga napraviti dostopnim vsem potrebnim za boljši procvit naše obrtniške delavnosti in s tem dosego blagostanja.

Obrtna pravica v novem obrtnem zakonu

Novi obrtni zakon, ki je objavljen v »Službenih novinah« od 9. novembra (Štev. 262), se naslanja v glavnem na obrtno zakonodajo, ki je veljala doslej v Sloveniji in Dalmaciji, pri čemer pa so upoštevani tudi moderni zakoni drugih držav. Določbam tega zakona je podvrženo vsako redno samostojno in dovoljeno gospodarsko delovanje. Nekatero panogo gospodarskega delovanja so pri tem izvzete od določb zakona, čeprav imajo izrazit obrtni značaj. To so predvsem vse panoge kmetijstva in šumarstva, rudarstvo, plovba, železniški in zračni promet, privatni pouk, delo književnikov in umetnikov, odvetnikov, notarjev, zdravnikov, veterinarjev, izdajanje časopisov, z gotovimi omejitvami tudi domača obrt, obrat planinskih koč itd. Za naše obrtnike je zlasti važno, da je od določb tega zakona sicer izvzeto gospodarsko delovanje v javnih humanih in vzgojnih zavodih, toda le, ako ne delajo po naročilu in za javno prodajo.

Zakon pozna obrti, ki se izvršujejo na podlagi posebnega devoljenja upravne oblasti (koncesionirane obrti). Nadalje razlikuje zakon obrti, ki so glede na posebnosti poslovanja in glede na posebno izurjenost ročnega dela vezane na usposobljenost, in take, ki niso vezane na usposobljenost. Strojna usposobljenost pa se načelno doseže z učno dobo, ki znaša dve do štiri leta, in pomočniško dobo treh let ter s pomočniškim in mojstrskim izpitom.

Rokodelske obrti.

Zakon našteva imenoma vse rokodelske, produkcijske in postrežne obrti, ki so vezane na usposobljenost; teh je 88 (po dosedanjem obrtnem redu samo 54). Ministru za trgovino in industrijo daje pooblastilo, da more na predlog in po zaslišanju zbornic naznačene vrste rokodelskih obrti z uredbo menjati, nanovo grupirati, izpustiti ali nanovo uvrstiti; lahko pa tudi posamezne rokodelske obrti posebno grupira za gotove kraje, če to zahteva posebni način delovanja posameznih rokodelskih obrti v dotičnem kraju.

Zakon omogoča tudi prehod iz ene rokodelske obrti v drugo, ki je značena pod isto točko v § 23, kakor tudi prehod v drugo obrt, ki je glede na način in posebnost dela sorodna. Kateri obrti so v tem smislu sorodne, bo določil trgovinski minister. Pri prehodu iz ene rokodelske obrti v

drugo, ki je označena pod isto točko, zado-stuje, če je dotičnik položil mojstrski izpit iz ene pod isto točko označene obrti. Treba je le prehod pismeno prijaviti pristojni splošni upravni oblasti I. stopnje. Prehod iz ene obrti v drugo sorodno obrt pa je mogoč po predhodni položitvi mojstrskega izpita iz one obrtne stroke, na katero želi preiti dotični obrtnik. V § 23 so pod isto točko med drugim naznačeni na pr. frizerji, brivci, lasničarji in manikerji in je torej prehod iz ene teh obrti v drugo mogoč brez posebnega mojstrskega izpita.

Za izvrševanje gotovih rokodelskih obrti, s katerimi se poglavito bavijo žene (kakor n. pr. izdelovanje ženskih klobukov, umetnega cvetja, predmetov za okras in čipk, izdelovanje ženskih in otroških oblek in perila, tkanje, vezanje in slično) more minister za trgovino in industrijo pa zaslišanju zbornic odrediti krajši čas učenja ali pomočniškega zaposlenja ali osvoboditve eno takih strok od dokaza o učenju in pomočniški dobi.

Kot dokaz za predpisano učno dobo lahko služi tudi izpričevalo strokovnega učnega zavoda, v katerem se s strokovnim in praktičnim poukom daje strokovna izobrazba iz dotične obrtne stroke. Prav tako velja kot dokaz končane učne dobe izpričevalo IV. razreda srednje šole ali podobnega šolskega zavoda po končanem strokovnem tečaju, s katerim je bilo združeno praktično delo. Točneje odredbe glede takih tečajev so predpisal trgovinski minister pravilnikom. Na drugi strani pa zakon pooblašča trgovinskega ministra, da za gotove stroke rokodelskih obrti veže izdajo obrtnižice, odnosno koncesije le na one osebe, ki so uspešno končale gotovo strokovno šolo ali so položile poseben izpit v naši državi.

Trgovski obrti.

Za izvrševanje trgovskih obrti je potreben dokaz usposobljenosti, ki je podan z dveletno učno in dveletno pomočniško dobo. Za popolno usposobljenost v tem smislu se smatra tudi končana srednja ali podobna višja šola. Končani štirje razredi meščanske, srednje ali podobne strokovne šole nadomestijo v učni dobi eno leto. Razen tega se lahko usposobljenost deloma dokaže z izpričevalom o uspešno končani drugi šoli ali tečaju, o čemer bo izdan še poseben pravilnik. Oseba, ki ne more dokazati usposobljenosti, lahko izvršuje trgovsko obrt preko usposobljenega poslo-

O električnih instalacijah

(Z ozirom na njih vsestransko varnost in uporabo različnega elektroinstalacijskega materiala.)

V naslednjem se hočem baviti le z instalacijami elektrike v hišah, t. j. predvsem tam, kjer pridemo vedno v dotiko z instalacijo kot tako. V dotiko pride z instalacijo prav vsakdo z izjemo majhnih otrok. Ker če samo zavrtimo stikalo ali če sklenemo namizno svetilko z vtičkalno pušo, imamo s tem stik z instalacijo in tako neposredno z električnim tokom samim.

Instalacije v poedinih zgradbah in pritlikinah so odvisne od tega, v kakšen namen se rabi ta ali oni prostor. Če vzamemo n. pr. navadno visokopritliko hišo, ki je popolnoma v suhem stanju ter ima poleg vseh prostorov, kateri so običajno pri teh zgradbah, tudi pralnico, moram s tem tudi računati. Seveda je pa tudi razlika v tem, kedar se instalira; ali, ko je hiša šele v gradnji ali

vodje. Posebna usposobljenost pa se ne zahteva za sejmarstvo in kramarstvo. Poseben dokaz usposobljenosti se tudi ne zahteva od lastnikov industrijskih obratov za prodajo blaga, ki ga sami proizvajajo. Čas učenja v trgovini nadomešča tudi delovanje praktikanta ali volonterja v pisarnah in poslovalnicah industrijskih podjetij; predpisani čas zaposlenja v trgovini pa nadomesti zaposlenje v pisarnah in poslovalnicah, ki mora trajati najmanj štiri leta. Usposobljenost za trgovino se zahteva tudi v primeru, če trgovske posle vrši javna trgovska ali komanditna družba. Trgovinski minister lahko po zaslišanju zbornice zuredbo oprosti gotove stroke trgovskih obrti od potrebe dokaza usposobljenosti, če to zahteva gospodarski interes države ali posameznih krajev, ali če glede na obseg in način dela usposobljenost ni potrebna.

Industrija.

Kot industrijski obrt se glede na način produkcije smatrajo podjetja, ki izdelujejo, predelujejo, dodelujejo ali obdelujejo proizvode v delavnicah na način delilive dela, ki zaposlujejo večje število delavcev in delo redno vršijo z uporabo motorne sile ter izdelke proizvajajo v vsem obsegu na agsten račun za skladišča ali po naročilu. V primeru nejasnosti illoča po zaslišanju zainteresiranih zbornice ban. Industrijski obrti se morejo opravljati na podlagi koncesije ali obrtovnice pristojne upravne oblasti.

Zadruga in družbe.

Določbe tega zakona se v načelu nanašajo na gospodarske zadruga, ako izvajajo svoje delovanje samo na zadrugi, ako ne razdeljujejo dobička, ne dajejo dividend, ako s njihove rezerve v nobenem primeru ne morejo razdeliti med članice in ako na deleže ne plačajo več kakor 6 % obresti. Navzlic temu pa spadajo take zadruga pod določbe obrtnega zakona, ako proizvajajo na tovarniški način.

Pravne osebe, in sicer delniške družbe z omejeno zavezo in spodarske zadruga ne morejo izvrševati rokodelskih obrti. Za omejitev pa ne velja za "produktivne zadruga, čije člane so vsi samostojni obrtniki. Občine in druga javna samoupravna telesa smejo izvrševati rokodelske obrti samo v javnem interesu in po posebnem dovoljenju bana, imeti pa morajo strokovnega poslovođa. Isto velja za konzumne zadruga, če se hočejo baviti z rokodelsko obrtjo za svoje člane. Produktivne zadruga, ki imajo za člane samo obrtnike, ne potrebujejo poslovodje.

Javne trgovske in komanditne družbe lahko izvršujejo rokodelske obrti in koncesijonirane obrti samo, če eden od članov družbe, ki zastopa in vodi družbo, izpolnjuje zahtevane pogoje. Če tak član izstopi iz družbe, mora družba v teku enega meseca imenovati občemu upravnemu oblastvu novega člana, ki izpolnjuje pogoje za dotično obrt, sicer se obratovanje ne sme več nadaljevati. S to določbo je onemogočena praksa slamnatih mož kot poslovodij.

Koncesijonirane obrti.

V § 60 navaja zakon imenoma vse obrti, ki so vezane na dovoljenje (koncesijo). Ta lista vsebuje deloma obrti, ki so rokodelske, trgovske in deloma industrijske. Pogoji glede usposobljenosti so pri tem različni. Vsega je navedenih 36 koncesijoniranih obrti. V primeri z dosedanjim obrtnim redom so tu nekatere izpremembe. Tako je izpuščena n. pr. tiskarska obrt, ki je v novem zakonu označena kot rokodelska. Prav tako je izpuščena zobotehniška obrt, ki je sploh izvzeta iz določb tega zakona in bo urejena s posebnim zakonom. Na novo pa so med drugil uvrščene v koncesijonirane obrti: bančni, menjalnični in zavarovalni posli, obročne kupčije z vrednostnimi papirji, časopisne agencije, biroji za zastopanje pred upravnimi oblastvami, kinematografi itd. Za vsako posamezno koncesijonirano obrt določa zakon posebne pogoje.

Obrtavnice in koncesije za trgovske, obrtne in industrijske obrti daje redoma upravna oblast prve stopnje. Za izdajo koncesij za gotove koncesijonirane obrti pa je pristojen ban; to v predvsem trgovina z orožjem, proizvodnje električne energije, prodaja drog, bančni posli, obočna pranja, vrednostnih papirjev, podjetja za družbe, zastavljalnice, informacijski biroji, novinarske agencije, potovalni uradi, predavalnice za prodajo nepremičnin, zastopanje pred upravnimi oblastmi, žetovanjsko posredovanje, detektivski biroji, biroji za po-

sredovanje služb, kinematografi, redni prevoz potnikov z motornimi vozili, male železnice, javne klavnice in biroji za pomorski promet. Koncesija ob bana je potrebna tudi, če za take obrate zahteva dovoljenje občina. V občinskih družbam, družbam z o. z. in gospodarski zadrugam daje koncesijo za v koncesijonirane obrti le ban.

V pristojnost ministra za trgovino in industrijo spada izdajanje koncesij za avtobusna podjetja na pogah, koročajo meje ene ali več banovin, za bančne in menjalnične posle, ki jih šijo delniške družbe ali družbe z o. z., za vse zavarovalne posle, za industrijska podjetja, ki se bavijo s proizvodnjem strupov, zdravil, zdravniških specialitet ito., nadalje za proizvodnjo orožja, municije in eksplozivnih snovi, za destilacijo mineralnih olj. Koncesije v takih primerih daje minister za trgovino, istočasno z dovoljenjem za ustanovitev družbe ali zadruga, kadar je v smislu zakona pristojen za izdajanje dovoljenja za ustanovitev. Za izseljeniške agencije izdaja koncesijo minister za socialno politiko. Minister za finance pa je pristojen za izdajanje koncesij za finančno pravno zastopanje, za zbirinsko posredovanje, kakor tudi za tvornice špirta, piva, kvasa in za proizvodnjo igralnih kart.

Obrtniki in davki

Cim šibkejši je v gmotnem oziru gospodar, tem težje nosi razna bremena, katera se mu nalagajo. To načelo je uveljavila tudi prejšnja Vidovdanska ustava, ki je v čl. 116. odredila, da se davek plačuje po davčni moči in progresivno. V novi ustavi je to načelo izostalo, da se je tako veljavni davčni zakon iz leta 1928 spravil v sklad z novo ustavo. Navzlic temu pa je pravična razdelitev neposrednih davkov tako nujna, da se bodo morala davčna merila preurediti tako, da bo v izdatnejši meri upoštevana davčna moč in plačilna zmožnost davkoplačevalcev.

Davčni zakon določa osnovni davek pridobnine za obrtnika na 8 %, odnosno na 6 % pri onih, ki ne delajo na pogon ali z več nego štirimi pomočniki. Sedanje davčno merilo, ako izvajamo dopolnilni davek, samo s tem diferenciranjem upošteva davčno moč in plačilno zmožnost obrtnikov. Vendar pa to diferenciranje nikakor ni zadostno.

Naša obrt vedno bolj nazaduje. Svoj čas so bili le redki oni naročniki, ki so prinašali obrtniku sirovine, da jih na obrtniški način obdela ali predela. Le oni obrtniki, ki so hodili v takozvano štero, so obratovali na ta način. V zadnjih letih pa je opažati v tem pogledu odločen preokret. Sedaj je v posameznih strokah postalo že pravilo, da prinese naročnik obrtniku sirovino, da jo izdela in prilagodi njegovim potrebam. Posebno je to opažati v najbolj razširjenih strokah, kakor pri krojačih in čevljarjih. V vseh teh primerih obrtnik stavlja naročniku samostojno na razpolago za odškodnino svojo obrtniško izurjenost. Odškodnina v tem primeru ni podjetniški dobiček, ampak navaden zaslužek. Kot navaden zaslužek pa ta dohodek pravzaprav spada v najnižjo stopnjo pridobnine, to je v III. skupino, kjer znaša davek samo 4 % in se nanj ne pobirajo doklade.

Poleg osnovnega davka pa povzročajo obrtnikom skrbi tudi razne samoupravne doklade, ki ne redko v celoti znašajo 200 odstotkov ali še več. To se pravi, obrtnik mora za občino, ceste in banovino plačati skoraj dvakratni državni davek. Če znaša pridobnina 6 %, dopolnilni davek 2 % in doklada 200 % od 6 %, plača mali obrtnik od svojega dohodka 20 % za razne davkatve, to je eno petino svojih dohodkov. Dajatve v tej izmeri brez dvoma presegajo plačilno zmožnost malega človeka, ki se nahaja danes v tako težavnem položaju, da s strahom gleda v bodočnost.

Vlada si je v svojem delovnem programu, ki ga je objavila neposredno pred volitvami, naredila nalogo, da enakomernejše in pravičnejše porazdeli dajatve in skrbi, da stroški za samouprave ne bodo preizdatno obremenjevali davkoplačevalce. Upamo, da pri izvrševanju te naloge ne bo prezrla obrtnišva, ki je danes v takem položaju, da je odpomoč v tem pogledu ne le nujno potrebna, temveč tudi naravnost neodločljiva.

Obrtništvo se zaveda svojih dolžnosti, vendar pa te ne morejo in ne smejo iti preko njegove plačilne močnosti, ker jih trajno ne zmore.

Čitajte in širite naš list!

Odvetnika
DR. FRAN NOVAK
in
DR. DRAGOTIN TREO
sta združila svoji pisarni
v skupnih prostorih
Ljubljana
Dunajska cesta št. 1a
zgradba Ljubljanske kreditne banke

Tečaj za avtogeno varenje v Kranju.

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI priredi v Kranju za kranjski, tržiški in škofjeloški okoliš, pa tudi za interese iz drugih okolišev, ki bi se prijavili, 10dnevni tečaj za avtogeno varenje. Ta tečaj se prične v ponedeljek 18. januarja ob 8. uri jutraj ter bo trajal do srede 24. januarja. Poučevalo se bode v tečaju varenje enostavnejših predmetov, predvsem v železu, jeklu in aluminiju. Pri današnji gospodarski krizi je za kovinarskega obrtnika in pomočnika velike važnosti, da se izvežba v tej stroki. Z varenjem se dajo izvršiti mnoga popravila orodja, strojnih delov, poljedel. orodja, avtomobilskih delov, poljedelskega orodja, avtomobilskih blokov in karterjev, prelomljenih jermenic, osi, železnih konstrukcij itd., ki bi se sicer ne dale izvesti. Spretnemu varilcu se zato odpira novo polje dela in s tem tudi zaslužka. Vsak udeleženec se mora prijaviti najkasneje do 14. januarja neposredno ali potem skupne obrtne zadruga v Kranju Zavodu PO Zbornice TOI v Ljubljani, da dobi potrebna navodila. Opozarjamo, da mora pripraviti vsak po 4 komade kovnega ploščnega železa, širokega 50, dolgega 150 in debelega 2 mm, dalje 2 dimenzijah 50—60/150/6 mm in 50—60/10—12 mm, 2 komada železnih cevi s premerom 30—50 milimetrov in plinskih cevi v dolžini 50 do 100 mm, 2 komada železnega železa 50/50/3 mm v dolžini 150—250. Nad 2 mm debelo železo je treba ob rož vseh opiliti za 80 do 95°. Pristojbine znašajo za vsakega udeleženca mojstra 10⁰⁰ Din, pomočnika pa 50 Din. V posebnega ozira vrednih primerih se na prošnjo pristojbina v celoti ali vsaj deloma povrne. Prostor, kjer se bo vršil tečaj, bo zavod naznanil naknadno.

Zavod za pospeševanje obrti v Mariboru.

Te dni se je vršilo v Mariboru važno gospodarsko posvetovanje, ki bo imelo za napredek obrti in industrije celotnega področja bivše mariborske oblasti velike posledice. Zborovanja so se udeležili predstavniki mariborske sekcije industrijecev, gospodarskega predstavništva, zveze obrtnih zadrug in gostilničarske zveze. Bilo je zastopano tudi mestno načelstvo po svetniku Rodošku in sreska oblast po nadzorniku Založniku, dalje celjska zveza obrtnih društev dravske banovine in zbornica TOI po gen. tajniku Mohoriču. Konferenca je bila v bistvu nadaljevanje ankete, ki se je vršila v Mariboru dne 5. februarja 1931 in na kateri je bilo sklenjeno, da se zahteva v Mariboru ustanovitev posebne poslovalnice zborničnega obrtno-pospeševalnega zavoda. Tej želji je zbornica končno ugodila in so na konferenci že bili storjeni sklepi za začetek radovanja poslovalnice. Določili so se člani kuratorija in upravnega odbora, čigar predsedstvo je prevzel g. Bureš. Akcijo bo znatno podprla mestna občina mariborska, katera je že leta 1928 v to svrhu vstavila v proračun znesek 50 tisoč dinarjev. Upati je, da se bodo temu vzgledu priključila tudi ostala mesta s področja te institucije, predvsem Ptuj in Celje. O novem zavodu, ki pomeni velik pridobitek predvsem za obrtništvo in industrijo, bomo še poročali. Poslovalnica je pričela poslovati s 30. decembrom 1931 v uradnih prostorih v Vetrinjski ulici v gremijski hiši.

Dobave

Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. januarja t. l. ponudbe glede dobave 10.000 polsmirkovega platna; do 15. januarja t. l. pa glede dobave kemikalij. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 15. januarja t. l. ponudbe glede dobave 20.000 kg pšenične moke. — Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 21. januarja t. l. ponudbe glede dobave 550 kg žice in 3200 m jeklenih vrvi. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 21. januarja t. l. ponudbe glede dobave 1800 kg dynamo-olja; do 28. januarja t. l. pa glede dobave 2 števcev za struje. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Oddaja zakupa restavracije na postaji Lašva se bo vršila potom licitacije dne 22. januarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Oddaja zakupa buffeta na postaji Zlatar-Bistrica se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 23. januarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 15. januarja 1932 ponudbe glede dobave 2000 kg modre galice in 500 kg salmijaka. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 11. januarja t. l. ponudbe glede dobave 50 kg amoniak-sode, 100 kg kolofonije, 100 kg sadre in 100 kg kita, glede dobave 25 plošč črne železne pločevine, 500 komadov kremenov, 500 komadov stekel za bencinske jamske svetiljke, 2000 komadov azbestnih kolot za bencinske svetiljke, 100 komadov mrež za bencinske svetiljke in 50 komadov ščetk za čiščenje mrežic za bencinske svetiljke; do 15. januarja t. l. glede dobave parnih ventilov, 10 komadov pip za komprimirani zrak in 20 komadov ležajev.

Direkcija drž. rudnika Banja Luka sprejema do 14. januarja t. l. ponudbe glede dobave 1500 kg namiznega olja.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 18. januarja t. l. ponudbe glede dobave raznega okovja in pil, 40 kg šivalnih jermenov, 600 kg steklarskega kleja; do 25. januarja t. l. pa glede dobave 50 m bakrenega kabla.

Direkcija drž. železarne Vares sprejema do 27. januarja t. l. ponudbe glede dobave 20 ton livarskega grafita.

Strojni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 11. januarja 1932 ponudbe glede dobave 670 komadov prašnic; do 12. januarja t. l. pa glede dobave 400 komadov lopat za premog.

Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 12. januarja t. l. ponudbe glede dobave kabelskega materiala. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.)

Direkcija drž. rudnika Banja Luka sprejema do 7. januarja t. l. ponudbe glede dobave 6 garnitur nepremočljivih rudarskih oblek; do 14. januarja t. l. pa glede dobave samozapornih zaklopk za parne pišča ke.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 8. januarja t. l. ponudbe glede dobave 40.000 kg sena, 2500 kg plinskega olja in 500 kg Dieselmotornega olja; do 12. januarja t. l. glede dobave 100 komadov jeklenih lopat in 100 komadov rudarskih želez, 1000 komadov bukovih držajev in 90.000 kilogramov ovsa.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 11. januarja t. l. ponudbe glede dobave raznih pisarniških potrebščin; do 15. januarja t. l. glede dobave 1000 kg surove kave, 600 kg dodatka za kavo, 3000 kg korusa, 1000 kg koruznega zdroba; do 18. januarja t. l. glede dobave 160 m brezšivnih pocinkanih železnih cevi, 5 m gumijevega transportnega traku, 107 plošč cinkove pločevine in 30 kg čistega angleškega kositra.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 14. januarja t. l. ponudbe glede dobave 1800 kg strojnega olja; do 21. januarja t. l. glede dobave 2000 kg železne pločevine in 1000 kg pocinkane pločevine.

Direkcija drž. rudnika Vrdnik sprejema do 15. januarja t. l. ponudbe glede dobave 200 m³ hrastovega jarnskega lesa.

Direkcija drž. rudnika Breza sprejema do 21. januarja t. l. ponudbe glede dobave 2000 m žičnih vrvi.

Direkcija drž. železnic Subotica sprejema do 15. januarja t. l. ponudbe glede dobave kožuhov.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Izdajatelj: Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za TOI v Ljubljani (odgovoren Milko Krapež).

Za uredništvo odgovoren: dr. Josip Pretnar.
Tiska tiskarna Merkur v Ljubljani (za tiskarno odgovoren Otmar Mihálek).

Srečno in uspešno Novo leto 1932

žele sledeče tvrdke:

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„JUGRAD“

Jugoslovanska gradbena in kreditna zadruga r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 35/1

Krajevno zastopstvo Maribor, Aleksandrova cesta št. 48

Pravila proti plačilu Din 5.— v znamkah. Za odgovor prosimo znamko. Uradne ure od 8. do 12. in 14. do 18.

Znanstvena banka kraljevine Jugoslavije a. d.

podružnica Ljubljana

Telefon štev. 30—20

Dunajska cesta št. 31 (hiša Židarjevih dedičev)

Račun pošt. hran. št. 14.003

GLAVNA PODRUŽNICA: ZAGREB

CENTRALA: BEOGRAD

PODRUŽNICA: SARAJEVO

Sprejema hranilne vloge z in brez od-
povedi. Otvarja tekoče in žiro račune.
Izdaja kavcije in garancijska pisma.

Daje menične in kredite v tekočem računu obrtni-
kom, vsem kreditnim zadrugam, ki posojujejo tudi
obrnikom in lombardira drž. vrednostne papirje.

Kupuje in prodaja devize in valute za
račun obrtnikom in obrtnih kreditnih
zadrug. Izvršuje vse ostale bančne posle.

Za:

**DOM,
OBRT
in
INDUSTRIJO**

DÜRKOPP

ŠIVALNI STROJI

ZALOGA:

**LUDV. BARAGA
LJUBLJANA
SELENBURGOVA ULICA 6
TELEFON 29-80**

Parni in umetni mlin

I. ZADRAVEC

Središče ob Dravi

*priporoča gg. pekarni in trgovcem
svoje priznane prvovrstne*

izdelke

*iz pšenice, rži in koruze po tipah
najboljših jugoslovenskih mlinov
in po najnižjih dnevnih cenah*

Telefon 1 in 10

IV. BRUNČIČ

stavbeni in pohištveni pleskar in
ličar. — Izvršuje vsa v to stroko
spadajoča dela ter se toplo pri-
poroča cenjenim naročnikom

////

LJUBLJANA
KOLODVORSKA ULICA 28
Cene zmerno, dela solidna, posredstva točna!
TELEFON ŠTEV. 34-76

I. Slanovic

splošno ključavničarstvo
Ljubljana, Gajeva ulica 2

se priporoča za vsa v to stroko
spadajoča dela. Specijelno za
delikatesna in slaščičarska na-
mizna in izložbena stojala iz me-
denine ali železno poniklovana.

Oglašujte v
našem listu!

Srečno Novo leto

vsem tovarišem obrtnikom

Josip Rebek, Ljubljana
Cankarjevo nabrežje št. 9

A. LÖWY

SREDIŠČE OB DRAVI
TELEFON INT. ŠT. 9

trgovina mešanega
blaga in deželnih
pridelkov. Izvoz jabo
in sadja. — Sprejema
naročila za večje in
manjše pošiljke jabo
in sadja po dnevnih
cenah.

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO

Ljubljana, Prešernova ulica 50

(v lastnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana. — Telefon št.: 2040, 2457, 2548;
interurban: 2706, 2806. — Peterson international Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepoziti itd.